

УДК 616-092:636.7.599.742.73

ВИЯВЛЕННЯ ПРИЧИН, СУТЬ ПАТОГЕНЕЗУ ТА ДІАГНОСТИКА ОТИТІВ У СОБАК ТА КІШОК

В. П. Некраса, студентка, *О. Г. Приходько*, викладач, *А. М. Федянович*, викладач
vet-help@ukr.net

Новомосковський коледж ДДАЕУ, м. Новомосковськ, Дніпропетровська обл., Україна

Отит — це запальний процес у вусі або в одному з відділів вушного проходу. Метою дослідження було виявити основні причини захворювання, суть патогенезу, методи діагностики та лікування у собак та кішок. Дослідження проводили на території відділення ветеринарної медицини у Новомосковському коледжі ДДАЕУ, у ветеринарних клініках міст Новомосковськ, Павлоград, Дніпро, Запоріжжя і населених пунктів Новомосковського району (Орлівщина, Знаменівка, Піщанка, Черкаське) протягом останніх двох років. Було залучено понад 100 хворих на отит собак та кішок.

Найчастіші причини отиту у собак і котів: паразитарні інвазії — отодектоз (вушний кліщ), саркоптоз, демодекоз; алергічні реакції на деякі продукти, компоненти зовнішнього середовища, побутову хімію тощо; шкірні захворювання — дерматити, еритематоз, тощо; автоімунні захворювання; онкологічні захворювання, пов'язані з обструкцією (закупоркою) слухового каналу; чужорідні предмети у вухах — волосся, стебла трави, остюки, гілочки тощо; травми, удари, обмороження; підвищена секреція сірки. Сприятливими чинниками можуть бути породні особливості у спанієлів, ретриверів, пуделів, тер'єрів тощо — довгі висячі вуха, велика кількість вовни у них, при чому змінюється мікроклімат у вушному каналі, що впливає на мікрофлору вуха; будова — в деяких порід собак (наприклад, в куля-пеїв) буває вроджене звуження слухових проходів; пухлинні захворювання, які можуть призводити до звуження слухового каналу і порушення вентиляції в ньому (часто спостерігають у літніх кішок і собак); неправильний вибір препаратів для лікування; часте купання з головою; перетяги; деякі породи собак, зокрема кокер-спанієлі, мають вроджену схильність до зовнішніх отитів.

При огляді помітні почервоніння і набряк зовнішнього слухового проходу. Характерними симптомами є біль і виділення з вуха різного роду секрету — серозної рідини, гною, крові. Тварина може трясти вухами або нахилити голову; кішки можуть притискати вуха. У важких випадках збільшуються підщелепні лімфатичні вузли з боку ураження. При середньому і внутрішньому отиті відзначається біль при відкриванні рота, утруднене жування, глухота, бувають виділення з очей, косоокість, тварина може крутитися в бік ураженого вуха.

Початок захворювання відзначається почервонінням шкіри зовнішнього слухового каналу і збільшенням продукції вушної сірки. З розвитком захворювання до цього процесу долучається умовно-патогенна мікрофлора, яка спричиняє утворення гною. У результаті виникає замкнене коло: надлишок сірки і гною викликає посилення запального процесу, що призводить до посилення виділення сірки та збільшення продукції гною. Вуха у тварин за анатомічною будовою L-подібне; всі продукти запалення скупчуються в горизонтальному каналі зовнішнього слухового проходу, без сторонньої допомоги збудники отодектозу не можуть бути видалені звідти повністю. Часто до запального процесу приєднується розростання тканин, які вистилають зсередини слуховий прохід. Утворюються великі бородавки, які перекривають слуховий канал, унеможливаючи видалення сірки і гною з вуха і погіршуючи перебіг хвороби. Якщо допомогу тварині не надано, то з часом гній роз'їдає барабанну перетинку, призводячи до запалення середнього, а відтак і внутрішнього вуха; запалення може перейти на мозкові оболонки (менінгіт). Також йде запалення довколишніх тканин, утворюються абсцеси, відбувається запалення привушної слинної залози.

Для підтвердження діагнозу та призначення лікування проводять процедури: 1) огляд тварини, збір інформації про харчування, хвороби в минулому і сьогодні тощо; 2) отоскопія — огляд слухового проходу отоскопом для виявлення сторонніх тіл, об'ємних утворень, стану шкірних покривів, порушення цілісності барабанної перетинки; 3) взяття мазка з вуха на бактерії і грибки, який відправляють у лабораторію на антибіотикограму; 4) зіскрібок шкіри на визначення паразитів — лабораторні дослідження на отодектоз, нотоєдроз тощо; 5) забір крові на загальний і біохімічний аналіз — результати аналізу крові вказують на роботу внутрішніх органів, допомагають оцінити клінічний стан організму і поставити діагноз; 6) антибіотикограма, зроблена в лабораторії для визначення чутливості до антибіотиків.